

Asia: VN/35688/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lapsiin liittyvien rikosepäilyjen selvittämisessä avustavista sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköistä

Lausunnonantajan lausunto

Lain nimike

Lain nimike ei ota huomioon yksikön työskentelyä vaativissa huoltoriidoissa.

1 § Soveltamisala

Keski-Suomen hyvinvointialue kannattaa lain soveltamisalan kohdentamista alle 18-vuotiaisiin ja soveltamisalan laajentamista kaikkiin lapsiin liittyviin rikoksiin esitetyn mukaisesti.

2 § Yksikön tehtävät

Keski-Suomen hyvinvointialue kannattaa lasten oikeuspsykiatristen tutkimusyksiköiden tehtävien laajentamista siten, että yksiköistä pystytään vastaamaan kaikkiin erityisiin oikeudellisiin lapsiin kohdistuviin tutkimus- ja lausuntokokonaisuuksiin huomioiden myös muut, kuin lapsiin kohdistuneet seksuaalirikokset.

Yksiköiden erityisasiantuntijuuteen nähdään vastaavan yhteistyöaluetasoisesti myös haastavimmissa huoltoriidoissa, joissa tuomioistuimen pyynnöstä selvitetään lapsen kokemusta. Erityisesti tarvetta arvioidaan olevan silloin, kun huoltoriitakäsittely oikeudessa on toistuvaa ja tuomari arvioi asiassa olevan tarvetta erityistason työskentelylle. Vieraannuttamisen selvittämiseen ja siitä lausunnon antamiseen toivotaan myös erityistason työskentelyä. Keski-Suomen hyvinvointialueen perheoikeudellinen yksikkö arvioi, että Keski-Suomessa tarvetta erityisosaamiselle olisi yhdestä kahteen kertaan vuodessa.

Tärkeäksi arvioidaan se, että hyvinvointialueen olosuhdeselvityksen tekijöillä on käytössä kaikki huoltoriitaan liittyvät lausunnot, jotta tiedetään missä laajuudessa hyvinvointialueen olosuhdeselvityksentekijöillä on tarvetta tavata lasta. Olisi myös tarpeellista, että hyvinvointialueen olosuhdeselvityksentekijät voisivat tehdä tuomarille pyynnön oikeuspsykiatristen yksikön työskentelystä, jos olosuhdeselvitystä tehtäessä ilmenee siihen erityisen painava syy.

Keski-Suomen hyvinvointialue toteaa, että yksiköiden tehtäviksi suunniteltaisiin ensisijaisesti lapsiin kohdistuvien rikosten erityisasiantuntijatehtäviä ja monialaiseen yhteistyöhön liittyviä tutkimus-, lausunto- sekä selvitystyön tehtäviä. Tästä työkokonaisuudesta poikkeavaksi katsotaan kohdan 4 mukaisesti tarjottava ensivaiheen psykososiaalinen tuki. Olisi hyvä selvittää edelleen, onko kyseinen tehtävä tosiasiallisesti toteutettavissa tilanteessa, jossa yksikön tehtävä ensisijaisesti on avustaa esitutkintaviranomaisia, syyttäjää ja tuomioistuimia lapsiin liittyvien rikosten ja erityisen vaativien huoltoriitojen selvittämisessä.

3 § Moniammatillinen asiantuntijaryhmä

Toiminta on jo perustunut moniammatilliseen työskentelyyn, joten esitystä voidaan pitää kannatettavana ja työtä linjaavana.

4 § Oikeus saada ja antaa tietoja

Moniammatillisesti toimittaessa ja laajoista asiakokonaisuuksista lausuttaessa rikosten selvittämiseksi laaja tiedonsaantioikeus on perusteltu ja kannatettava.

5 § Yksikön henkilöstöä sekä toimitiloja ja toimintavälineitä koskevat vaatimukset

Henkilöstön tulee olla moniammatillista. Yksiköissä tulee työskennellä sekä sosiaalihuollon, että terveydenhuollon henkilöstöä.

6 § Työnohjaus

-

7 § Järjestämisvastuu

Toiminta on kannatettavaa järjestää yhteistyöaluetasoisena.

8 § Sopimus ja kustannusten korvaaminen

-

9 § Korvauksen maksaminen

Korvausten maksaminen ja toiminnan ohjaus on kannatettava kohdentaa yhdelle taholle esityksen mukaan.

10 § Ohjaus, koulutus ja yhteistyö

Korvausten maksaminen ja toiminnan ohjaus on kannatettava kohdentaa yhdelle taholle esityksen mukaan.

11 § Voimaantulo

-

Esityksen vaikutusarviot

-

Mahdolliset muut kommentit esitysluonnoksesta

-

Paahto Marena

Keski-Suomen hyvinvointialue - Marena Paahto, sosiaalihuollon johtaja,
Mirja Laitinen, palveluvastaava perheoikeudelliset palvelut